

MAAVANEMA KORRALDUS

Pärnu maakonna planeeringu teemaplaneeringu 25.november 2015 nr 1-1/15/569
„Kilingi-Nõmme – Riia TEC2 330 kV õhuliini
Trassikoridori asukoha määramine Pärnu maakonnas“
kehtestamine

Pärnu maakonna planeeringu teemaplaneeringu „Kilingi-Nõmme – Riia TEC2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine Pärnu maakonnas“ (edaspidi teemaplaneering) objektiks on Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 vaheline 330 kV õhuliini trassikoridor Pärnumaal. Planeeritav kõrgepingeliin on osa Eesti ja Läti vahelisest uuest kolmandast ühendusest, mis on osa Balti riikide ühtsest 330 kV elektrivõrgust. Uue Eesti ja Läti riikide vahelise 330 kV elektriliini rajamise vajadus on fikseeritud Eesti elektrimajanduse arengukavas aastani 2018. Seda energiaühendust on käsitletud Euroopa Liidu direktiivi (Electricity Directive 96/92/EC) kolmanda seadusandliku paketi alusel (EC 714/2009) ENTSO koostatud kavas „TYNDP 2010“ ning Eesti elektrisüsteemi varustuskindluse aruannetes alates 2010. aastast. Uus elektriühendus on oluline elektrituru arendamiseks Balti riikide ja Kesk-Euroopa ning Skandinaavia vahel.

Teemaplaneering lähtub üleriigilises planeeringus Eesti 2030+ seatud eesmärkidest, mis näevad ette Eesti energiavarustuse võimaluste avardamise, luues välisühendusi Läänemere piirkonna energiavõrkudega. Üleriigilise planeeringu üheks prioriteediks on Kilingi-Nõmme - Riia suunalise elektriühenduse rajamine. Teemaplaneeringuga luuakse eeldused elektri varustuskindluse suurendamiseks kogu riigis ning ülekandekadude vähendamiseks. Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini rajamine tõstab ülekandevõimsust 500-600 MW võrra ja võimaldab võrguga liituda uutel kohalikel elektritootjatel, sh taastuvatest energiaallikatest elektritootjatel ning sellega hajutada Eesti-sisest energiatootmist. Uue Eesti-Läti vahelise 330 kV õhuliini planeerimine on avalikes (üldistes) huvides.

Samaaegselt koostas Viljandi Maavalitsus Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassiasukoha valiku teemaplaneeringut Viljandi maakonnas. Analoogset planeeringut koostatakse ka Lätis riigipiirist kuni Riia TEC-2 alajaamani.

Teemaplaneeringu konkreetne eesmärk on riigi olulise rahvusvahelise, Läti-suunalise elektriühenduse 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine ning selleks vajaliku maa reserveerimine. Teemaplaneering on aluseks uue 330 kV õhuliini projekteerimisel Pärnu maakonnas. Uue õhuliini ehitamine on kavandatud aastatel 2017-2020.

Planeeringualaks on 330 kV elektriliini trassikoridor, mis hõlmab Pärnu maakonda läbiva Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini projekteerimiseks ja toimimiseks ning jaotuspunkti rajamiseks vajaliku ala Saarde valla territooriumil. Planeeritud trassikoridori (õhuliin koos kaitsevööndi ja puhveralaga) laius on 100 m. Vajadusel on projekteerimise käigus võimalik nihutada õhuliini koos kaitsevööndiga vaid trassikoridori sees puhverala (20

m) ulatuses. Õhuliini ja mastide täpsed asukohad määratakse õhuliini ehitusprojektiga. Pärast projekteerimist on 330 kV õhuliini kaitsevööndi laius 80 m ja see ulatub 40 m mõlemale poole liini telge. Trassikoridori pikkus on Pärnu maakonnas 9,5 km, Eestis kokku 13,9 km.

Planeeringu koostamisel on algusest peale arvesse võetud ning tasakaalustatud riigi ja kohaliku omavalitsuse ruumilise arengu vajadused lähtuvalt planeeringuala majandusliku, sotsiaalse, kultuurilise keskkonna ja looduskeskkonna pikaajalistest suundumustest ning energiaühenduse väljaehitamise vajadusest.

Trassikoridoride alternatiivide valimiseks analüüsiti olemasolevat asustust ja looduslikke tingimusi. Arvestati olemasolevate elektriliinide paiknemist ning kinnismälestiste, looduskaitseliste objektide ja seadusest tulenevate piirangutega. Samuti lähtuti põhimõttest, et trass kulgeks võimalikult sirgjooneliselt ja elamud jääksid trassikoridori teljest vähemalt 100 m kaugusele. Parima trassikoridori valimisel võrreldi kolme alternatiivse trassikoridori asukohta, mis kõik said alguse Tartu-Viljandi-Sindi 330 kV õhuliinilt Saarde vallas. Parima trassikoridori asukoha leidmiseks võrreldi trassialternatiive kriteeriumite alusel kolmes valdkonnas: majanduslik, sotsiaalne ja looduskeskkondlik. Alternatiivide kaalumisel arvestati ka eluhoonete kaugust. Trassikoridor kavandati eluhoonete vahelt läbi nii, et õhuliin jääks neist võrdsele kaugusele.

Teemaplaneeringu elluviimisega kaasnevaid olulisi keskkonnamõjusid, võimalikke alternatiivseid lahendusi ning kavandatud negatiivsete mõjude leevendamise meetmed on hinnatud keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) käigus. KSH aruanne sisaldab planeeringus kavandatud tegevustega kaasnevaid keskkonnavalaseid, kultuurilisi, sotsiaalseid, ja majanduslikke kaalutlusi ning olulise negatiivse keskkonnamõju vältimiseks ja leevendamiseks kavandatud meetmeid. Trassikoridori Pärnu ja Viljandi maakonna ulatuses on koostatud ühine KSH aruanne, millele Keskkonnaamet andis heakskiidu oma kirjaga 10.04.2015 nr PV 6-8/15/5473-2.

Teemaplaneeringu puhul on tegemist maakonnaplaneeringu erijuhtumiga, mis tähendab, et 330 kV õhuliini rajamiseks üld- ja detailplaneeringuid reeglina enam koostama ei pea. Vastavalt planeerimisseaduse (RT I, 13.03.2014, 97) § 29¹ lg-le 6 toimub joonehitise projekti koostamine kehtestatud teemaplaneeringu alusel, kui joonehitise (käesoleval juhul kõrgepingeliin) asukoht on valitud maakonnaplaneeringu või selle teemaplaneeringuga. Kehtestatud teemaplaneeringu alusel koostatakse järgmise etapina kõrgepingeliini ehitusprojekt, mis määrab täpse maa-ala 330 kV õhuliini rajamiseks. Õhuliini projekteerimise ajal sõlmib Elering AS iga maaomanikuga isikliku kasutusõiguse lepingu, milles fikseeritakse elektriliini trassi asukoht ja lepatakse kokku kõik muud tingimused, sh kompensatsioonid maaomanikule.

Kuni teemaplaneeringu elluviimiseni konkreetsel õhuliini lõigul, saavad maaomanikud kinnistuid edasi kasutada nende senise sihtotstarbe järgi. Senist maakasutust planeering koheselt ei kitsenda. Teemaplaneeringus seatud trassikoridori kasutamise, projekteerimise põhimõtteid ja tingimusi tuleb järgida juhul, kui krundi või kinnistu seniseid ehitustingimusi või sihtotstarvet soovitakse muuta või kui asutakse õhuliini projekteerima või trassikoridoris koostama uusi planeeringuid või projekteerimistingimusi. Edaspidiste üld- ja detailplaneeringute koostamisel tuleb kohalikul omavalitsusel arvestada valitud trassikoridoriga ja 330 kV õhuliini asukohaga.

Teemaplaneering koosneb seletuskirjast ja kahest joonisest: 1) põhijoonis, mõõtkava 1:100 000, millel on nähtav kogu planeeritud trassikoridor Pärnu ja Viljandi maakonnas ning 2) planeeringulahendus Saarde vallas, mõõtkava 1:20 000, mis on aluseks trassikoridori kandmisele Saarde valla üldplaneeringusse.

Teemaplaneeringu koostamine algatati Pärnu maavanema 3.12.2013 korraldusega nr 658 „Pärnu maakonna planeeringu teemaplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“. Planeeringu osapooled on Pärnu Maavalitsus, Elering AS, planeeringukonsultant ja KSH koostaja AS Ramboll (alates 17.07.2015 Skepast & Puhkim AS). Teemaplaneering on koostatud koostöös Saarde ja Abja vallavalitsuste ning Viljandi Maavalitsusega. Planeeringu koostamisel on tehtud koostööd riigiasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi teemaplaneering käsitleb ning teiste huvitatud isikutega. Elering AS veebilehel loodi planeeringuportaal, kus kajastati kõik teemaplaneeringu koostamisega seotud materjalid. Avalikkusele suunatud tutvustused ja arutelud viidi läbi kogu teemaplaneeringu koostamise käigus vastavuses planeerimisseaduses sätestatud nõuetega ning igal ajal oli neil võimalik osaleda. Teave planeeringu avalike väljapanekute ja arutelude kohta oli kättesaadav Pärnu Maavalitsuse ja Saarde Vallavalitsuse veebilehtedel.

Kõikidest planeeringu koostamise etappidest teavitas maavanem avalikkust ka ajalehe Pärnu Postimees kaudu. 330 kV õhuliini infopäev toimus 16.04.2014 Kilingi-Nõmme klubis. Teemaplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH programmi avalikustamine toimus ajavahemikul 13.-27.05.2014 ja avalik arutelu toimus 28.05.2014 Kilingi-Nõmme klubis. Planeeringu eskiislahenduse avalik väljapanek viidi läbi 22.06-1.07.2014 ja avalik arutelu toimus 1.07.2014 Kilingi-Nõmme klubis.

Planeeringulahendus on enne selle vastuvõtmist kooskõlastatud Saarde Vallavolikogu, Abja Vallavolikogu, Viljandi Maavalitsuse ja Riigimetsa Majandamise Keskusega, samuti Siseministeeriumi määratud asjaomaste riigiasutustega (Kaitseministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Keskkonnaministeerium, Keskkonnaamet, Maa-amet, Maanteeamet, Põllumajandusamet, Päästeamet, Terviseameti Lääne talitus, Tehnilise Järelevalve Amet). Teemaplaneering on koostatud vastavuses planeerimisseaduse (RT I, 13.03.2014, 97) §-s 29¹ sätestatud mitut kohalikku omavalitsust läbiva joonehitise trassi asukohavaliku planeeringu koostamise erisustega. Teemaplaneeringu avaliku väljapaneku ning avaliku arutelu toimumise aja ja koha teatas maavanem tähtkirjaga trassikoridori jäävatele kinnisasjade omanikele.

Maavanem võttis teemaplaneeringu vastu 10.11.2014 korraldusega nr 498. Teemaplaneering on avalikustatud – avalik väljapanek toimus ajavahemikul 27.11.2014– 05.01.2015. Planeeringulahenduse täiendav tutvustamine toimus 8.12.2014 Kilingi-Nõmme klubis. Planeeringu avalik arutelu oli 10.02.2015 ja täiendav koosolek toimus 18.02.2015 Kilingi-Nõmme klubis.

Avaliku väljapaneku ajal esitati planeeringulahenduse kohta viis kirjalikku ettepanekut ja vastuväidet. Kõikidele neile vastas maavanem kirjalikult. Maanteeameti ettepanekuga on arvestatud. Ettepanekutega, mis puudutasid trassikoridori nihutamist Saarde valla Tihemetsa aleviku ja Leipste küla Mõksi raba piirkonnas, saavutati kokkulepped avalikul arutelul 10.02.2015 ja täiendaval arutelul 18.02.2015. Maido Kaljuri 4.01.2015 tehtud vastuväite ja ettepanekuga – nihutada elektriliin tema elamust 500 m kaugusele, ei olnud võimalik arvestada. Maavanem vastas Maido Kaljurile 4.02.2015 kirjaga nr 12-2/15/4-2 ja selgitas, et trassikoridori nihutamine nõutud ulatuses seaks ebavõrdsetesse tingimustesse naabertalud, kuna siis ulatuks liini kaitsevöönd nende hoonetele liiga lähedale. Trassikoridori asukohavalikul on arvestatud võrdsuse põhimõtet ja praegune liini asukoht on võrdsel kaugusel Maido Kaljurile kuuluvast Kabuli talu ja Piiri talu elamust. Kabuli talu elamu jääb trassikoridorist ca 200 m kaugusele, so viis korda kaugemale kui kaitsevööndi normide kohane minimaalne ulatus. Maido Kaljur ei osalenud 10.02.2015 avalikul arutelul ega ka 18.02.2015 täiendaval arutelul. Teemaplaneeringu avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemustest teavitas maavalitsus 11.03.2015 ajalehes Pärnu Postimees.

Maavanem esitas 18.03.2015 kirjaga nr 6-1/15/731-1 teemaplaneeringu materjalid ja menetlusdokumendid Siseministeeriumile järelevalve teostamiseks ning seisukoha võtmiseks planeeringu avalikustamisel ühe lahendamata jäänud vastuväite osas.

Siseministeeriumi kirjas 28.07.2015 nr 13-2/31-7 "Pärnu maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu järelevalvest" otsustas riigihalduse minister teemaplaneeringu heaks kiita pärast seda, kui selles on arvestatud järelevalve käigus esitatud nõuetega, st et planeeringut on täiendatud vastavalt kirjas esitatud märkustele.

Teemaplaneeringu koostamise käigus lahendamata jäänud vastuväite osas asus järelevalve teostaja seisukohale, et Pärnu Maavalitsus on teemaplaneeringu koostamise käigus põhjendatult jõudnud tulemusele, et eelistatuim Kilingi-Nõmme – Riia kõrgepingeliini trassikoridor Saarde vallas on alternatiiv KN-1, kuna see on alternatiivide võrdluses saanud kõrgeima koonddinde kõikide hinnatud valdkondade kokkuvõttes ja arvestab tasakaalustatult nii kohaliku omavalitsuse kui ka trassi koridori vahetusse lähedusse jäävate elanike huve.

Vastavalt järelevalve teostaja nõudmistele, viis maavanem parandused teemaplaneeringusse ja esitas 06.10.2015 kirjaga nr 12-3/15/2072-1 järelevalve teostajale teemaplaneeringu koos selgitustega teemaplaneeringusse tehtud täpsustuste ja täienduste kohta.

Rahandusministeeriumi 30.10.2015 kirjaga nr 15-2/13286-1 "Kilingi-Nõmme – Riia kõrgepingeliini teemaplaneeringu heakskiitmine", lähtudes ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 1 lg-st 1 ning kuni 01.07.2015 kehtinud planeerimisseaduse § 23 lg-st 6 ning pärast kirjas esitatud täpsustuse siseseviimist teemaplaneeringusse, andis riigihalduse minister heakskiidu Pärnu maakonna planeeringu teemaplaneeringule „Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine Pärnu maakonnas“ ning tegi ettepaneku teemaplaneeringu kehtestamiseks.

Kõikide järelevalve teostaja märkustega on arvestatud ja nende kohaselt teemaplaneeringu seletuskirja täpsustatud.

Teemaplaneeringu kehtestamise põhjendused on lisaks toodud Pärnu maakonna planeeringu teemaplaneeringu „Kilingi-Nõmme – Riia TEC2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine“ seletuskirjas ja planeeringujoonistel, mis on korralduse lahutamatud lisad.

Lähtuvalt eeltoodust ning ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse (RT I, 23.03.2015,3) § 1 lg-st 1 ja planeerimisseaduse (RT I, 13.03.2014, 97) § 24 lg-st 2, § 23 lg-st 6, § 24 lg 6, § 25 lg-te 2 ja 3, § 29¹ lg 5 ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 44 lg 1 alusel:

1. Kehtestan Pärnu maakonna planeeringu teemaplaneeringu „Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine Pärnu maakonnas“ lisatud kujul.
2. Kehtestatud teemaplaneeringuga on võimalik tutvuda Pärnu Maavalitsuses aadressil Akadeemia tn 2 Pärnus ja Pärnu Maavalitsuse veebilehel: <http://parnu.maavalitsus.ee/>.
3. Teha käesolev korraldus koos teemaplaneeringuga teatavaks Saarde Vallavalitsusele, Rahandusministeeriumile ja AS-ile Elering ühe kuu jooksul korralduse allakirjutamise päevast arvates.
4. Pärnu Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna planeeringute talitusel avaldada teade teemaplaneeringu kehtestamise kohta Pärnu Maavalitsuse veebilehel, ajalehes Pärnu Postimees ning Saarde vallalehes ühe kuu jooksul korralduse allakirjutamise päevast arvates.
5. Teade teemaplaneeringu kehtestamisest saata Viljandi Maavalitsusele, Rahandusministeeriumile, Abja Vallavalitsusele, Kaitseministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Maaeluministeeriumile, Keskkonnaametile, Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regionile, Maa-ametile, Maanteeametile, Tehnilise Järelevalve Ametile,

Päästeametile, Põllumajandusametile, Terviseameti Lääne talitusele, Riigimetsa Majandamise Keskusele, AS-ile Eesti Energia ja OÜ-le Elektrilevi 14 päeva jooksul käesoleva korralduse allakirjutamise päevast arvates.

6. Vastavalt planeerimisseaduse (RT I, 13.03.2014, 97) § 29¹ lg-le 5 kantakse pärast joonehitise asukohavaliku maakonnaplaneeringu kehtestamist joonehitise asukoht ja maakonnaplaneeringuga kindlaks määratud maa- ja veealade üldised kasutustingimused vastavasse varem kehtestatud üldplaneeringusse 30 päeva jooksul maakonnaplaneeringu kehtestamisest arvates.
  - 6.1. Planeeritud joonehitise asukoht kanda Saarde Vallavalitsusel 30.01.2008 kehtestatud Saarde valla üldplaneeringusse.
  - 6.2. Pärast Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha kandmist Saarde valla üldplaneeringusse kehtivad trassikoridori asukohas teemaplaneeringus sätestatud maakasutustingimused.
7. Korralduse vaidlustamiseks on igal isikul, kes leiab, et otsus on vastuolus seaduse või muu õigusaktiga või korraldusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, õigus ühe kuu jooksul, arvates päevast, millal isik sai teada või pidi teada saama teemaplaneeringu kehtestamisest, esitada kaebus Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras või vaie Pärnu Maavalitsusele haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kalev Kaljuste